

علوم و فنون ادبی

۱- ویژگی‌های فکری شعر سده‌های پنجم و ششم در کدام‌گزینه به درستی آمده است؟

- ۱) رواج هجو در شعر - فراوانی وعظ و اندرز در شعر - ورود اصطلاحات عرفانی
- ۲) ورود اصطلاحات عرفانی - رواج دین‌گرایی در شعر - رواج شکایت و انتقاد اجتماعی
- ۳) رواج عشق زمینی در شعر - ورود اصطلاحات عرفانی - فراوانی وعظ و اندرز در شعر
- ۴) رواج دین‌گرایی در شعر - رواج عشق زمینی در شعر - رواج هجو در شعر

۲- همه‌گزینه‌ها از ویژگی‌های ادبی شعر قرن‌های پنجم و ششم است؛ به جز:

- ۱) رواج و اوج‌گیری بیشتر قالب‌های شعری به ویژه غزل و مثنوی
- ۲) رواج داستان‌سرایی و منظومه‌های داستانی
- ۳) به کارگیری ردیف‌های فعلی و اسمی دشوار در شعر
- ۴) کاهش سادگی و روانی کلام و حرکت به سوی دشواری متن

۳- سبک شعری کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) انگشت مکن رنجه به در کوفتن کس/ تا کس نکند رنجه به در کوفتن مشت
- ۲) مقامی صفتی کن طلب که نقش قمار/ دو یک شمارد اگر چه دو شش زند عذرا
- ۳) خروس کنگره عقل پر بکوفت چو دید/ که در شب امل من سپیده شد پیدا
- ۴) دامیست چین زلفش عقل اندرو معلق/ جزعیست چشم شوخش سحر اندرو مرکب

۴- کدام متن متعلق به سده‌های پنجم و ششم نیست؟

- ۱) هر که را کسوت و عَلمک ما لَمْ تُکُنْ تَعْلَمُ در سر نیفکندند، در عالم، برهنه دوش و خُلقان پوش است.
- ۲) بقای ذات و حصول مودت تو مرا در حوادث روزگار دست‌گیر، و کرم عهد و لطف طبع تو در نوایب زمانه پای‌مرد.
- ۳) خلیفگان خدا که خدایشان وارثان کار پیمبران خویش کرده بود و جانشین آن‌ها قرارداد داده بود از پی یکدیگر آمدند.
- ۴) این رسم معهود و مسلوک است که مؤلف و مصنف در تشییع سخن و دیباچه کتاب طرفی از ثناء مخدوم اظهار کند.

۵- در کدام‌گزینه ویژگی‌های «زبانی، ادبی و فکری» سبک شعر دوره بازگشت به ترتیب، درست ذکر شده است؟

- ۱) ورود واژه‌ها و اصطلاحات انگلیسی به شعر فارسی / رغبت برخی شاعران به قالب‌های مستزاد و چهارپاره / تغییر نگرش شاعران و نویسندگان از ذهنیت‌گرایی به عینیت‌گرایی
- ۲) وفاداری تمامی شعرا به سنت‌های ادبی و زبان پرصلابت گذشته / پایبندی شاعرانی که به زبان مردم عادی شعر می‌گفتند، به آرایه‌های بیانی و بدیعی / تغییر نگرش شاعران و نویسندگان از جزئی‌نگری به کلی‌نگری.
- ۳) دایره واژگانی شعر این دوره نسبت به شعر سنتی بسیار کمتر شد. / گروهی که به زبان کوچه و بازار شعر می‌گفتند به عروض و موسیقی سنتی پایبند بودند / مسائل اخلاقی، عارفانه سرایی و غزل‌گویی همچنان کارایی خود را در شعر این دوره حفظ کرد.
- ۴) برخی از واژه‌ها مانند بادافراه و خلیدن در اشعار بعضی شعرای این دوره دیده می‌شود. / شعرای این دوره در عرصه تخیل کاملاً پایبند سرایندگان قدیم بودند و نوآوری نداشتند. / نگرش شاعران این دوره به عینیت‌گرایی به ذهنیت‌گرایی تغییر یافت.

۶- همه‌گزینه‌ها از ویژگی‌های زبانی نثر دوره بیداری است؛ به جز.....

- ۱) در ساختار و ترکیب دستوری کلام، جمله‌ها با طبیعت زبان ناهماهنگ است.
- ۲) در نثر این دوره واژه‌ها و ترکیب‌های عربی ناآشنا کمتر است.
- ۳) بسیاری از لغات فرانسوی و ترکی به نثر فارسی این دوره وارد شده است.
- ۴) عبارت‌های وصفی دور و دراز در نامه‌های این دوره کاهش یافته است.

۷- کاربرد «را» در پایان کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) عاشقان را چه غم از سرزنش دشمن و دوست؟ / یا غم دوست خورد یا غم رسوایی را
- ۲) هر پارسا را کان صنم در پیش مسجد بگذرد/ چشمش به ابرو افکند باطل کند محراب را
- ۳) من که با مویی به قوت برنیام ای عجب/ با یکی افتاده‌ام کو بگسلد زنجیر را
- ۴) لب‌ت چون چشمه نوش است و ما اندر هوس مانده/ که بر وصل لب‌ت یک روز باشد دسترس ما را

۸- ویژگی‌های زبانی ابیات زیر در کدام‌گزینه به درستی ذکر شده است؟

«کسی را کجا مغز جوشیده نیست/ برو بر چنین کار پوشیده نیست»

«بگفتند وی را همه بیش و کم/ سپهبد شد از کار ایشان دژم»

«با نیزه و گرز و تیر و کمان/ برفتند گردان همه شادمان»

- ۱) وجود سه واژه کهن - به کارگیری «را» در معنی «از» - دو حرف اضافه برای متمم
- ۲) وجود واژگان عربی - استفاده «کجا» به جای «که» - وجود دو واژه کهن
- ۳) وجود واژگان عربی - به کارگیری «را»ی مفعولی در جای خود - کاربرد شبکه معنایی
- ۴) وجود دو واژه کهن - کاربرد «را» به جای نقش‌نمای اضافه - دو حرف اضافه برای متمم

۹- وزن بیت زیر کدام است؟

«گه نعره زدی بلبل گه جامه دریدی گل / با یاد تو افتادم از یاد برفت آن‌ها»

(۱) مفعول مفاعیل مفاعیل فعلولن (۲) مفتعلن مفتعلن مفتعلن فع (۳) مفعول مفاعیل مفعول مفاعیلن (۴) مستفعلن فع مستفعلن فع

۱۰- وزن کدام بیت مطابق با علامت هجایی « --U-U-UU-- » است؟

(۱) چو ما با ضعف خود در بند آنیم/ که بگذاریم خدمت تا توانیم (۲) بار دگر گر به سر کوی دوست/ بگذری ای پیک نسیم صبا
(۳) صیاد بدین طمع که خیزد/ خون از تن آهوان بریزد (۴) ما به تو یکباره مقید شدیم/ مرغ به دام آمد و ماهی به شست

۱۱- کدام بیت با بیت زیر هم‌وزن است؟

«بار بیفکند شتر چون برسد به منزلی / بار دل است همچنان ور به هزار منزل»

(۱) گر برود جان ما در طلب وصل دوست/ حیف نباشد که دوست، دوست‌تر از جان ماست
(۲) آن کس که مرا به باغ می‌خواند/ بی‌روی تو می‌برد به زندانم
(۳) شنیدم که نظر می‌کنی به حال ضعیفان/ تبم گرفت و دلم خوش به انتظار عبادت
(۴) هرگز این گمان نبود با تو که دوستی کنم/ باورم این نمی‌شود با تو نشسته کاین منم

۱۲- در کدام بیت اختیار شاعری «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» مشاهده می‌شود؟

(۱) قیمت عشق نداند قدم صدق ندارد/ سست عهدی که تحمّل نکند بار جفا را
(۲) باور از مات نباشد تو در آینه نگه کن/ تا بدانی که چه بودست گرفتار بلا را
(۳) گر سرم می‌رود از عهد تو سر باز نییچم/ تا بگویند پس از من که به سر برد وفا را
(۴) پیش ما رسم شکستن نبود عهد وفا را/ الله الله تو فراموش مکن صحبت ما را

۱۳- در همه ابیات اختیار شاعری «حذف همزه» صورت گرفته است؛ به جز:

(۱) تو را در آینه دیدن جمال طلعت خویش / بیان کند که چه بودست ناشکیبا را
(۲) همه سلامت نفس آرزو کند مردم / خلاف من که به جان می‌خرم بلایی را
(۳) چنین جوان که تویی برقی فرو آویز / و گرنه دل برود پیر پای بر جا را
(۴) برادران و بزرگان نصیحتم مکنید / که اختیار من از دست رفت و تیر از شست

۱۴- وزن کلام بیت «همسان دولختی» است؟

(۱) از بهر خدا روی میوش از زن و از مرد/ تا صنع خدا می‌نگرند از چپ و از راست
(۲) خدنگ غمزه از هر سو نهان انداختن تا کی/ سپر انداخت عقل از دست ناوک‌های خونریز
(۳) ای گلبن خرامان با دوستان نگه کن/ تا بگذرد نسیمی بر ما ز بوستان
(۴) ای مرهم ریش و مونس جانم/ چندین به مفارقت مرانجام

۱۵- در همه گزینه‌ها از اختیارات زبانی استفاده شده است؛ به جز.....

(۱) در سرای نشاید بر آشنایان بست (۲) دگر به روی کسم دیده بر نمی‌باشد
(۳) بر آب دیده سعدی گرت گذار افتد (۴) ساز سماع زهره در آغوش طبع نیست

۱۶- در کدام بیت قافیه غلط است؟

(۱) چنان شرم دار از خداوند خویش/ که شرمت ز همسایگان ست و خویش
(۲) از کمان طالع و اقبال و بخت/ او ایازی بود و شه محمود وقت
(۳) قدم پیش نه کز ملک بگذری/ که گر بازمانی ز دد کمتری
(۴) مرا گر بگیری به انصاف و داد/ نبالم که لطفم نه این وعده داد

۱۷- قاعده قافیه در کدام بیت، متفاوت است؟

(۱) جفا بردی از دشمن سخت‌گوی/ ز چوگان سختی بختی چو گوی
(۲) نگویم بزرگی و جاهم ببخش/ فروماندگی و گناهم ببخش
(۳) گنه عفو کرد آل یعقوب را/ که معنی بود صورت خوب را
(۴) یکی گفتش آخر ترا ننگ نیست/ خیر زین همه سیلی و سنگ نیست؟

۱۸- قافیه در تمام ابیات نادرست است؛ به جز:

(۱) گفت یک گوشه است آن باغبان/ هست اینجا گرگ را او پاسبان
(۲) گرچه آتش نیز هم جسمانی است/ نه ز روحست و نه از روحانی است
(۳) گفت بشنو گر نباشم جای لطف/ سر نهادم پیش از درهای عنف
(۴) گفت خاتونیست از اعیان شهر/ مر ورا از مال و اقبالست بهر

۱۹- آرایه‌های «تلمیح، تضمین، جناس و مراعات‌نظیر» به ترتیب در ابیات کدام گزینه آمده است؟
 الف) یافت حیات تازه دوست مغز برآمدش به پوست / وز تن و جان دشمنان طالب انتقام شد
 ب) به شهر عشق منم شهریار و چون حافظ / منم که شهره شهرم به عشق ورزیدن
 ج) چو در دست است رودی خوش بزن مطرب سرودی خوش / که دست افشان غزل خوانیم و پاکوبان سر اندازیم
 د) بتی داشت بانوی مصر از رخام / بر او معتکف بامدادان و شام

۱) ج - ب - د - الف ۲) د - ب - الف - ج ۳) ب - الف - د - ج ۴) ج - د - الف - ب

۲۰- آرایه‌ی «تلمیح» در کدام بیت بیشتر است؟

۱) ز حسن عاقبت نومید نتوان شد به دل سختی / نه آخر ناچه‌ی صالح برون از سنگ می‌آید؟
 ۲) به کشتی نوحم رسان هین که غم / چو طوفان به گردم فراز آمدست
 ۳) چون ز می افروختی آن عارض پر نور را / داغ بی‌تابی چراغان کرد کوه طور را
 ۴) ما به حق ملحق و دعویّ اناالحق نکنیم / تیغ شقّ القمریم و قمری شق نکنیم

۲۱- معنی چند واژه در مقابل آن نادرست ذکر شده است؟

«عیار: جوانمرد / حسیض: پستی / زلال: گمراه‌شدن / عارض: چهره / تمنّع: استوار شدن / جرّار: بی‌شمار / الفغدن: اسراف کردن / اعراض: روی آوردن / رخام: سنگ مرمر»

۱) سه ۲) چهار ۳) شش ۴) دو

۲۲- بیت «در پیش بی‌دردان چرا فریاد بی‌حاصل کنم / گر شکوه‌ای دارم ز دل، با یار صاحب‌دل کنم» با کدام بیت تناسب مفهومی دارد؟

۱) دواى درد عاشق را مگر یابم نشان از کس / در این بازار در دکان هر عطار می‌گردم
 ۲) دواى درد عاشق درد باشد / که مرد عشق درمان عار دارد
 ۳) فکر بهبود خود ای دل ز دری دیگر کن / درد عاشق نشود به به مداوای حکیم
 ۴) عاشقان دانند درد عاشق و سوز و فراق / آن‌که بر شمع جمالت سوخت، جز پروانه نیست

۲۳- همه ابیات مفهومی مشترک دارند؛ به جز:

۱) من نمی‌گویم زیان کن یا به فکر سود باش / ای ز فرصت بی‌خبر در هر چه هستی زود باش
 ۲) همتم بدرقه راه کن ای طایر قدس / که درازست ره مقصد و من نو سفرم
 ۳) وقت را غنیمت دان آن قدر که بتوانی / حاصل از حیات ای جان این دم است تا دانی
 ۴) تیر فرصت در کمان جهد توست / می‌رود تیر از کمان اندیشه کن

۲۴- مفهوم بیت زیر به کدام بیت نزدیک‌تر است؟

«هر کاو نظری دارد با یار کمان ابرو / باید که سپر باشد پیش همه پیکان‌ها»

۱) وقتی دل سودایی می‌رفت به بستان‌ها / بی‌خویشتنم کردی بوی گل و ریحان‌ها
 ۲) گه نعره زدی بلبل، گه جامه دریدی گل / با یاد تو افتادم از یاد برفت آن‌ها
 ۳) هر تیر که در کیش است گر بر دل ریش آید / ما نیز یکی باشیم از جمله قربان‌ها
 ۴) گو در طلبت رنجی ما را برسد شاید / چون عشق حرم باشد سهل است بیابان‌ها

۲۵- کدام دو بیت مفهومی مشترک دارند؟

الف) ما را از درد عشق تو با کس حدیث نیست / هم پیش یار گفته شود ماجرای یار
 ب) ز درد عشق تو امید رستگاری نیست / گریختن نتوانند بندگان به داغ
 ج) طرفه می‌دارند یاران صبر من بر داغ و درد / داغ و دردی کز تو باشد خوش‌تر است از باغ و ورد
 د) درد عشق از تندرستی خوش‌تر است / گر چه بیش از صبر درمانیش نیست

۱) الف - د ۲) ج - د ۳) ب - ج ۴) ب - الف